

OBYVATEĽSTVO

Úloha č. 2

1. Vysvetlite pojem populačná explózia a analyzujte problémy s ňou spojené
2. Podľa grafu [obr. 1] porovnajte jednotlivé etapy rastu obyvateľstva a posúďte jeho vývoj do roku 2100
3. Vysvetlite pojmy natalita, mortalita, prirodzený prírastok a opíšte faktory, ktoré ich ovplyvňujú
4. Popíšte zmeny vo vývoji obyvateľstva na Zemi. Uveďte faktory, podporujúce rast počtu obyvateľstva sveta
 - Ktoré faktory spomaľovali rast počtu obyvateľstva sveta
 - Aké sú prognózy rastu obyvateľstva, kedy a na akej úrovni sa očakáva stabilizácia?
 - Aké problémy spôsobí zvyšovanie počtu obyvateľstva pre našu Zem
5. Vysvetlite rozmiestnenie obyvateľstva sveta a zdôvodnite faktory, ktoré sa najviac podieľali na tomto rozmiestnení
 - V r. 1997 sa v meste B narodilo 547 detí, zomrelo 374 osôb. Do mesta sa prisťahovalo 657 osôb a z mesta sa vystaľovalo 775 osôb. Vypočítajte prirodzený prírastok a celkový prírastok obyvateľstva v meste B v r. 1997 (uveďte aj postup)
6. Vysvetlite pojem populačná explózia a klasifikujte problémy s ňou spojené
 - Vysvetlite pojem populačná explózia, uveďte oblasti, v ktorých sa v súčasnosti prejavuje. Zhodnoťte jej sprievodné javy.
7. Porovnajte oblasti sveta podľa počtu obyvateľov, klasifikujte činitele, ktoré majú vplyv na jeho rozmiestnenie.
 - Analyzujte mapy rozmiestnenia obyvateľstva na Zemi a porovnajte zaľudnenie v rôznych častiach sveta
 - Posúďte zaľudnenie rôznych častí sveta a zdôvodnite, ktoré prírodné a hospodárske podmienky ho ovplyvňujú. Vyznačte na mape 4 hlavné oblasti koncentrácie obyvateľstva, porovnajte ich prírodné javy, úroveň hospodárstva, koncentráciu obyvateľstva. V každej oblasti uveďte príklady štátov.
8. Vysvetlite pojem dynamika obyvateľstva
 - Charakterizujte pojmy dynamika obyvateľstva, mechanický, prirodzený a socioekonomický pohyb. Zhodnoťte súvislosť medzi nimi.
 - Zhodnoťte vplyv pôrodnosti, úmrtnosti, imigrácie, emigrácie na prírastok a úbytok obyvateľstva.
9. Stručne charakterizujte doterajší vývoj obyvateľstva od praveku. Vysvetlite pojmy: demografický cyklus, populačná explózia. Klasifikujte problémy s ňou spojené [obr. 2 – Rast obyvateľstva, obr. 3 – Model demografického cyklu]
10. Rozlíšte jednotlivé typy vekových pyramíd, komplexne charakterizujte zákonitosti vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva. Priradte uvedené štáty k jednotlivým typom vekových

pyramíd. Načrtnite prognózu vývoja obyvateľstva daných štátov: Bangladeš, Japonsko, Nemecko

11. Vysvetlite významné migračné pohyby, ktoré ovplyvnili rozmiestnenie obyvateľstva vo svete, určte najvýznamnejšie emigračné a imigračné faktory a migračné dôsledky.

Úloha č. 3

1. V roku 2000 sa v meste A narodilo 3000 detí, zomrelo 500 osôb. Do mesta sa prisťahovalo 300 osôb a z mesta sa vysťahovalo 600 osôb. Vypočítajte PP a celkový prírastok obyvateľov v meste A v roku 2000. (Napísať postup a vysvetliť)
2. V roku 2000 v krajine A žilo 20 mil. obyvateľov. PP bol 1,5 ‰ (2,0 ‰). Vypočítajte koľko obyvateľov bude mať krajina v roku 2015 pri zachovanom PP. (Migračný pohyb je nulový)
3. Na základe slepej mapy sveta (vyznač. hranice štátov A, B, C, D, E) určte o aký štát ide, určte do ktorej skupiny podľa PP patrí [do 10, 10 – 30, nad 30‰]. V ktorom z týchto štátov sa prejavujú migračné faktory a dôvod, určte vekovú pyramídu. Určte k akej rase patrí obyvateľstvo daného štátu, aké náboženstvo vyznáva prevažná časť daného štátu.
A Somálsko
B Maďarsko
C Japonsko
D Argentína (Brazília)
E ...

Rozhodnutia zdôvodniť.

4. Rozhodnite, ktorá z vekových pyramíd [obr. 4] znázorňuje štruktúru obyvateľstva? Svoje rozhodnutie zdôvodnite.
 - menej rozvinutých krajín Ázie, Afriky, Latinskej Ameriky
 - hospodársky vyspelých krajín Európy a Severnej Ameriky
- Analyzujte vekové pyramídy SR za roky 1900 a 1991 [obr. 5]
5. Na aké skupiny možno rozdeliť štáty sveta podľa charakteru prirodzeného pohybu obyvateľstva. Podľa mapy [obr. 6] vyberte regióny s najvyššími a najnižšími hodnotami PP
 - Z uvedených krajín vyberte tie, ktoré v posledných rokoch zaznamenali prirodzený úbytok obyvateľov: Maďarsko, Turecko, Nigéria, Uruguaj, Švédsko, Zimbabwe, Čína, India, Madagaskar
6. Komplexne charakterizujte obyvateľstvo v jednotlivých regiónoch (Lexikón zemí 2003 – tabuľky [obr. 7])
 - Porovnajte (pomocou tabuliek a máp) rasové a náboženské zloženie, priemernú dĺžku života, gramotnosť, jazykové skupiny v rôznych oblastiach a štátoch. (Keňa, India, Izrael, Irak, Taliansko, Rusko)
7. Posúďte okruhy konfliktov, ktoré spôsobili národnostné a náboženské problémy a lokalizujte oblasti ich výskytu na mape.

- Uved'te príklady a príčiny netolerancie na svete spôsobené rasovými, národnostnými a náboženskými rozdielmi. (Izrael, India, Severné Írsko, krajiny bývalej Juhoslávie, Kurdi, Španielsko – Baskitsko, Cyprus)
- 8. Komplexne charakterizujte náležitosti vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva, porovnajte jednotlivé typy vekových pyramíd.
 - Analyzujte vekové pyramídy (Afriky, Európy, ...) a na základe nich zhodno'te vývoj ich obyvateľstva
 - Porovnajte progresívny, regresný a stacionárny typ vekovej pyramídy
- 9. V každej z nasledujúcich skupín štátov je jeden, ktorý do nej nepatrí. Určte, ktorý štát tam nepatrí a definujte pre, ktoré z nasledujúcich kritérií ste sa rozhodli a prečo.
 - Kritéria:
 - počet obyvateľov
 - veľkosť prirodzeného prírastku
 - rasová príslušnosť
 - príslušnosť k jazykovej skupine
 - A) Holandsko, V. Británia, Alžírsko, Taliansko
 - B) Švédsko, Nórsko, Fínsko, Dánsko
 - C) Rusko, Kanada, Austrália, Španielsko
 - D) Nemecko, Nigéria, Francúzsko, Pakistan